

Εξι εναλλακτικά σενάρια για την εξέλιξη του ελληνικού χρέους

Εκθεση του ΔΝΤ για τη σημασία των μεταρρυθμίσεων και αποκρατικοποιήσεων

Εξι εναλλακτικά σενάρια για την πορεία του δημοσίου χρέους έως το 2020 παραθέτει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) στην έκθεσή του για την Ελλάδα. Στόχος του είναι να αναδείξει τη σημασία των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα φέρουν ταχύτερη ανάπτυξη, αλλά και τη σημασία της υλοποίησης του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων ύψους 50 δισ. ευρώ, δράσης που μαζί θα οδηγήσουν το χρέος σε σημαντική αποκλιμάκωση.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει και το εφιαλτικό σενάριο, βάσει του οποίου θα καταπέσουν όλες οι εγγυήσεις του Δημοσίου (ακόμα και αυτές που έχουν δοθεί στις τράπεζες), με αποτέλεσμα το χρέος να ανέλθει το 2020 στο 200% του ΑΕΠ. Αίσθηση, πάντως, προκαλεί το γεγονός ότι ακόμα και αυτό το σενάριο εξετάζεται από το ΔΝΤ.

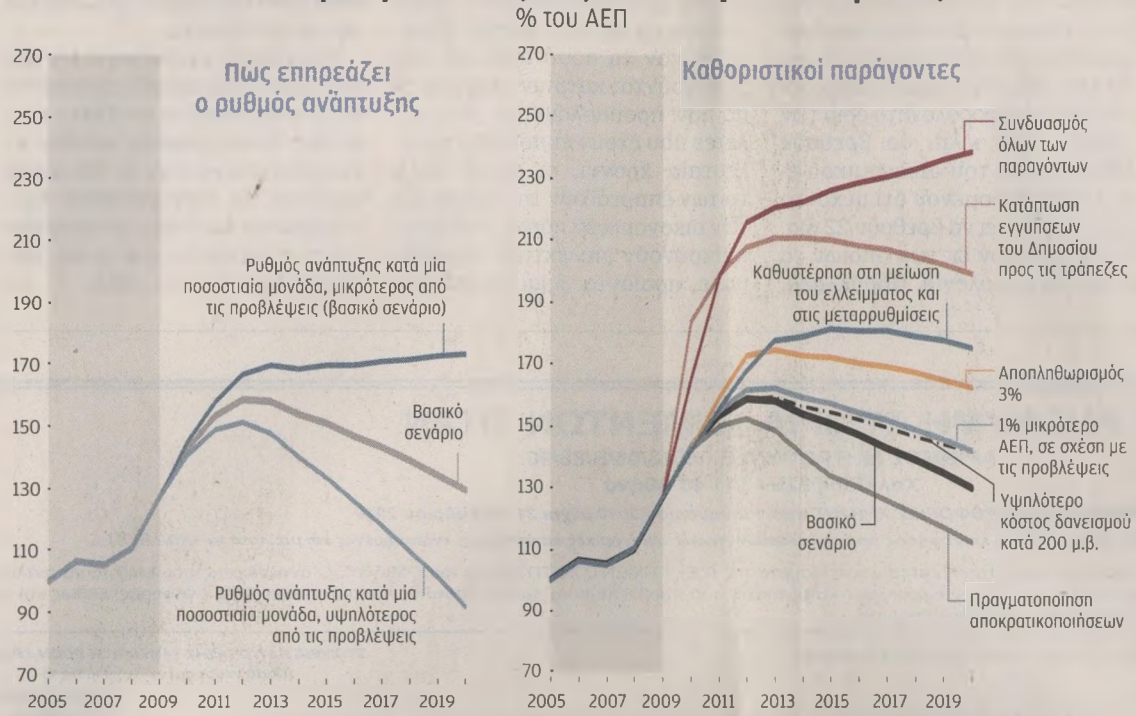
Σύμφωνα με το βασικό σενάριο για την εξέλιξη του δημοσίου χρέους -δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη ότι θα υλοποιηθεί πιστά το Μνημόνιο και δεν θα υπάρξουν αποκλίσεις στους στόχους που έχουν τεθεί- το 2020 η Ελλάδα θα έχει χρέος 130% του ΑΕΠ της.

Ακόμα, όμως, και σε αυτήν την περίπτωση, το ΔΝΤ επισημαίνει ότι «οι μεγάλες ανάγκες αναخرματοδότησης του ελληνικού χρέους κάθε χρόνο παραμένουν». Στο υψηλότερο σημείο θα ανέλθει του χρόνου, και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που έχουν ήδη γίνει, θα αναρριχηθεί στο 159% του ΑΕΠ, από 153% του ΑΕΠ που αναμένεται να φτάσει φέτος.

Πέραν αυτών, το ΔΝΤ αναλύει 6 εναλλακτικά σενάρια για την εξέλιξη του ελληνικού χρέους:

1. Αοθενέστερη ανάπτυξη. Στην περίπτωση που επιτευχθούν ρυθ-

Τα σενάρια για την εξέλιξη του δημοσίου χρέους

μοί ανάπτυξης 1% χαμηλότεροι από αυτούς που έχουν προβλεφθεί σε ετήσια βάση, το χρέος θα φτάσει το 2020 στο 173% του ΑΕΠ. Αντιθέτως, εάν οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι κάθε χρόνο κατά 1% υψηλότεροι, τότε το χρέος θα υποχωρήσει στο 92% του ΑΕΠ το 2020.

2. Κατάπτωση εγγυήσεων. Εάν η κυβέρνηση αναγκαστεί να πληρώσει όλες τις εγγυήσεις που έχει δώσει το Δημόσιο (συμπεριλαμβανομένων και των 85 δισ. ευρώ που προβλέπονται για τις τράπεζες), τότε το χρέος θα φτάσει στο 199% του ΑΕΠ το 2020.

3. Αστοχία στη μείωση του ελλείμματος. Το σενάριο αυτό προβλέπει τη μείωση του ελλείμματος,

αλλά κατά 1% του ΑΕΠ λιγότερο από ό,τι έχει προβλεφθεί αυτή τη στιγμή, εξαιτίας πολιτικών προβλημάτων. Σε αυτήν την περίπτωση, το χρέος θα διαμορφωθεί στο 142% του ΑΕΠ το 2020.

4. Αύξηση κόστους δανεισμού. Εάν τα επιτόκια αυξηθούν κατά 2% (εξαιτίας των αποφάσεων της Ευρώπης για τη νομισματική πολιτική), τότε το ελληνικό χρέος θα υποχωρήσει στο 141% του ΑΕΠ το 2020.

5. Πλήρης υλοποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων. Εφόσον εισπραχθούν 50 δισ. ευρώ έως το 2015, τότε το χρέος θα μειωθεί στο 134% του ΑΕΠ το 2015 (από 151% του ΑΕΠ που προβλέπεται σήμερα) και το 2020 θα υπο-

χωρήσει στο 112% του ΑΕΠ.

6. Το σενάριο αυτό περιλαμβάνει έναν συνδυασμό εξελίξεων. Το έλλειμμα θα μειωθεί βάσει των στόχων που έχουν τεθεί, αλλά με δύο χρόνια καθυστέρηση. Θα υπάρξει ανάλογη καθυστέρηση στην επαναφορά σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης (λόγω καθυστερήσεων στις μεταρρυθμίσεις), θα καταπέσουν 10 δισ. ευρώ εγγυήσεις από τις τράπεζες, θα καθυστερήσουν οι αποκρατικοποιήσεις και θα αυξηθεί το κόστος δανεισμού κατά 2%. Εάν συμβούν όλα αυτά, το χρέος θα φτάσει στο ανώτερο σημείο το 2015 (181% του ΑΕΠ) και θα υποχωρήσει στο 175% του ΑΕΠ το 2020.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Ερίζουν Γερμανοί και αγορές για το ελληνικό χρέος

Ακόμα και εντός του 2011 θα χρειαστεί να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση του χρέους της η Ελλάδα, σύμφωνα με τον κ. Λ. Φέλντ, οικονομικό σύμβουλο της Γερμανίδας καγκελάρια, κ. Άγκελα Μέρκελ.

«Ο κ. Φέλντ υποστήριξε πως «για να συμβεβληθούν οι πολιτικές υμολογητικοί σε αναδιάρθρωση χρέους της Ελλάδας, θα πρέπει να υπάρξει γρήγορη δράση και να γίνει αναδιάρθρωση ακόμα και φέτος ή στο πρώτο εξάμηνο του 2012». Μιλώντας στην τηλεόραση του Reuters, ο ίδιος δήλωσε πως για να περάσει η χώρα την κρίση θα πρέπει να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση του χρέους της, δεδομένου ότι θα πρέπει να πληρώσει ετησίως 8%-9% του ΑΕΠ της για τόκους, περιλαμβανομένης παράλληλα και προσωπικά στο Δημόσιο.

«Δεν μπορεί να γίνει χωρίς πολιτικές αντιπαραθέσεις» εκτίμησε και πρόσθεσε ότι «τα πράγματα επομένως θα είναι πολύ δύσκολα». Αναφορικά με τις αποφάσεις της Συνόδου

Κορυφής, εκτίμησε ότι αποτελούν απλώς μια ανάσα για την Ελλάδα και τίποτα παραπάνω.

Πάντως, ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, κ. Β. Σόιμπλε, εξέφρασε την πεποίθησή του ότι η Ελλάδα θα καταφέρει να επιτύχει την αποκατάσταση των δημοσίων οικονομικών της. Η διαφορά απόψεων που επικρατεί ακόμα και στο εσωτερικό της γερμανικής κυβέρνησης, είναι ενδεικτική της αβεβαιότητας που υπάρχει σήμερα για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, παρά τις θετικές αποφάσεις της έκτακτης Συνόδου Κορυφής. Αναδεικνύει επίσης και την αναγκαιότητα να προχωρήσει η κυβέρνηση στην εφαρμογή του Μνημονίου, αλλά και στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, της μείωσης του ελλείμματος και του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων.

Παράλληλα, ο κ. Χ. Ζέεκοβερ, πρωθυπουργός της Βαυαρίας και στέλεχος των Χριστιανοκοινωνιστών -εταίρων της κ. Μέρκελ στην κυβέρνηση- έστειλε αυστηρή επι-

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, κ. Β. Σόιμπλε.

στολή στη Γερμανίδα καγκελάρια, στην οποία ανέφερε ότι η Γερμανία δεν θα πρέπει να συναινέσει στην παραθαλάσσια δυνατότητα επαναγοράς των ελληνικών ομολόγων μέσω του ευρωπαϊκού μηχανισμού στήριξης.

«Αντιθέτως, όμως, δεν υπάρχουν μόνο στο εσωτερικό της Γερμανίας, αλλά και στην αγορά. Η Credit Suisse αναφέρει σε έκθεσή της ότι «προτιμά» την ελληνική αγορά, καθώς εντοπίζει πλέον τέσσερα πλέον εκτάκτως σε αυτήν και θεωρεί ότι οι αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, ο επικεφαλής οικονομολόγος της Citigroup, Β. Μπούτλερ, υποστήριξε ότι η κρίση χρέους της Ευρώπης δεν θα επιλυθεί μέχρις ότου υπάρξει αναδιάρθρωση χρέους διαφόρων χωρών και βελτίωση των ισολογισμών των τραπεζών τους. Συμπλήρωσε, μάλιστα, ότι αυτό μάλλον σημαίνει αναδιάρθρωση του χρέους για την Ελλάδα και την Ιρλανδία, όχι όμως και για την Ισπανία.

Στο 14,2% η ανεργία το τέταρτο τρίμηνο - Κάμψη κατανάλωσης και επενδύσεων

Το υψηλότερο ποσοστό (14,2%) κατά τη διάρκεια των τελευταίων 13 ετών κατέγραψε η ανεργία για το τέταρτο τρίμηνο του 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ενώ στο ίδιο διάστημα το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 6,6% (ποσοστό που είναι το χειρότερο από το 1974).

Το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 14,2%, έναντι 12,4% του προηγούμενου τριμήνου και οι άνεργοι ανήλθαν σε 712.065 Η μερική απασχόληση παγιώθηκε στο 6,5% ενώ η προσωρινή στο 12,3%.

Το μεγαλύτερο πλήγμα στην απασχόληση υπέστη ο κλάδος των κατασκευών όπου οι θέσεις εργασίας μειώθηκαν κατά 12% σε ετήσια βάση αλλά και στη μεταποίηση, όπου οι απασχολούμενοι συρρικνώθηκαν κατά 9%. Περισσότε-

ρες από 10.000 θέσεις εργασίας χάθηκαν τον περασμένο μήνα, σύμφωνα και με τα νέα στοιχεία που έδωσε χτες στη δημοσιότητα ο ΟΑΕΔ, εμφανίζοντας βελτίωση στην επικαιροποίηση των στοιχείων. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία οι καθαρές ροές της απασχόλησης μειώθηκαν κατά 10.652. Ο Φεβρουάριος εμφανίζει αρνητικές τιμές καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας, αλλά τα δύο προηγούμενα έτη ήταν αρκετά χαμηλότερες από τον Φεβρουάριο του 2011. Η μείωση αυτή τον Φεβρουάριο του 2010 αφορούσε 1.308 θέσεις εργασίας, ενώ τον αντίστοιχο μήνα του 2009 η μείωση είχε φτάσει στην απώλεια 4.561 θέσεων εργασίας.

Η συρρικνώση στην απασχόληση αυτή οφείλεται περισσότερο στις

καταγγελίες συμβάσεων αορίστου χρόνου και λιγότερο σε λήξεις συμβάσεων ορισμένου χρόνου ή σε οικειοθελείς αποχωρήσεις. Στο σύνολο της χώρας, τον Φεβρουάριο του 2011 έγιναν 21.475 απολύσεις. Δεν ανανεώθηκαν 17.302 συμβάσεις ορισμένου χρόνου, ενώ καταγράφησαν 17.577 οικειοθελείς αποχωρήσεις. Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ ανήλθαν σε 692.496 άτομα, με το 62,49% να αναλογεί σε ηλικίες από 34 έως 54 ετών και το 39,04% να αντιστοιχεί στο εκπαιδευτικό επίπεδο υποχρεωτικής εκπαίδευσης (έως τη Γ' Γυμνασίου).

Σε ό,τι αφορά την εξέλιξη του ΑΕΠ, η σημαντική κάμψη της κατανάλωσης και των επενδύσεων οδήγησαν στη συρρικνώσή του κατά 6,6% στο τελευταίο τρίμηνο του

2010 και κατά 4,5% σε ολόκληρο το έτος.

Από τα στοιχεία που ανακοίνωσε χτες η ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει ότι στο τέταρτο τρίμηνο του 2010 η συνολική καταναλωτική δαπάνη παρουσίασε μείωση κατά 6,7%. Κατά 1,9% μειώθηκε η δημόσια κατανάλωση και κατά 8,6% η ιδιωτική. Οι επενδύσεις υποχώρησαν κατά 19,4%.

Αντιστάθμισμα στην πτώση της οικονομικής δραστηριότητας αποτέλεσαν η αύξηση των εξαγωγών και η μείωση των εισαγωγών. Στο τέταρτο τρίμηνο του 2010 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 12,8%, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 3,2%. Βέβαια, η πτωτική πορεία των εισαγωγών αντανακλά στη μεγάλη μείωση της ζήτησης, λόγω του περιορισμού του διαθέσιμου εισο-

Συμφιζίζονται και τα χρέη των ΟΤΑ

Εκτός των χρεών του στενού δημοσίου τομέα, και τα χρέη των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς και από επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνονται στη διαδικασία συμφιζισμού, όπως προβλέπεται στο φορολογικό νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε προχθές επί της Τρίτης ολοκληρώνεται η ψηφιστή του και επί των άρθρων. Το αίτημα τέθηκε στην προχθεσινή συνεδρίαση από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ κ. Σ. Μαργέλη, Π. Κουκουλόπουλο και Σ. Μοσχόπουλο. Με διάταξη-προσθήκη που κατέθεσε ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου, προβλέπεται ότι δεν ασκείται ποινική δίωξη σε επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι έχουν έναντι του Δημοσίου ή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης απαίτηση βέβαιη και εκκαθαρισμένη, ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών, για τα οποία επιρρέκει να ασκηθεί η δίωξη.

Ωστόσο, το μέτρο θα είναι δώρων άδρων στον βαθμό που η βεβαίωση οφείλουν από τις αρμόδιες υπηρεσίες καθυστερεί σημαντικά. Αίσθηση εξάλλου προκάλεσαν καταγγελίες του βουλευτή της Ν.Δ. κ. Αργ. Ντινόπουλου για «όργιο σπατάλης» στον ΟΠΑΠ, με ευθεία καταγγελία ότι ο οργανισμός καταβάλλει περί τα 4.500 ευρώ για τα σχολεία παιδιών των στελεχών του, υπέρογκες αμοιβές 20.000 ευρώ για τον διευθυντή σύμβουλο και τον πρόεδρο, δεκάδες προσλήψεις με αμοιβές έως 15.000 ευρώ μετά τον Δεκέμβριο '09. Ταυτόχρονα καταγγίλλει τον πρόεδρο της Συμβουλής με την νταρλί και εύνοια για απευθείας ανάθεση στην εταιρεία 25 νέων τυχερών παιχνιδιών.

Τέλος, με τροπολογία που κατατέθηκε στο νομοσχέδιο για την προστασία του ανταγωνισμού, προβλέπεται ότι ο ΝΠΙΔ «Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας» μετονομάζεται σε «Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα», ενώ συμπληρώνεται ότι οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου με τις οποίες προσλαμβάνεται το προσωπικό του Παρατηρητηρίου ανανεώνονται υπό προϋποθέσεις, και όσον θα λήξουν ως τις 30/4/11 η χρονική διάρκεια παρατείνεται για τέσσερις μήνες.

Μετ' εμποδίων η απόσυρση αυτοκινήτων

Μόλις στο 30% των περιπτώσεων αυτοκινήτων που έχουν αποσυρθεί έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της απόσυρσης έτσι ώστε οι ιδιοκτήτες τους να παραγγείλουν καινούργιο αυτοκίνητο, καθώς τα προβλήματα στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες παραμένουν.

Πέρα από την ταλαιπωρία που υφίστανται οι ιδιοκτήτες αυτοκινήτων, οι καθυστερήσεις αυτές επιδεινώνουν την κατάσταση στον ήδη χειμαζόμενο κλάδο της αγοράς αυτοκινήτων, ο οποίος περιμένει την απόσυρση για να ανακάμψει.

Δυσλειτουργίες

Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, από την αρχή του μέτρου της απόσυρσης έχουν οδηγηθεί στις μονάδες ανακύκλωσης πάνω από 6.000 αυτοκίνητα. Ωστόσο, πολύ περισσότερα είναι τα προβλήματα στη συνέχεια, καθώς μέχρι στιγμής έχουν εντοπισθεί δυσλειτουργίες σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Όπως επισήμαναν στελέχη της αγοράς στην «Οικονομική Καθημερινή» καθυστερήσεις παρατη-

Τον Φεβρουάριο του 2011 ταξινομήθηκαν 6.989 οχήματα έναντι 13.728 τον αντίστοιχο μήνα του 2010.

ρούνται στις εφορίες, οι οποίες είναι αρμόδιες για την έκδοση βεβαίωσης καταβολής των τελών κυκλοφορίας. Καθυστερήσεις επίσης παρατηρούνται στις Διευθύνσεις Μεταφορών των Περιφερειών, οι οποίες εκδίδουν την πράξη οριστικής διαγραφής του παλαιού αυτοκινήτου, καθώς και στα τελωνεία σε ό,τι αφορά τον εκτελωνισμό νέων οχημάτων.

Τα στοιχεία

Οι δυσλειτουργίες στη διαδικασία απόσυρσης, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα σχετικά με το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, αλλά ακόμη και οι καιρικές συνθήκες αποτυπώνονται και στα στοιχεία για την πορεία των πωλήσεων.

Ετσι, τις δύο πρώτες εβδομάδες εμπορικής της απόσυρσης οι πωλήσεις αυτοκινήτων κατά 50% σε σχέση με την περίοδο προ της απόσυρσης. Την τρίτη εβδομάδα οι πωλήσεις επανήλθαν σχεδόν στην προηγούμενη «νεκρή» περίοδο, γεγονός που η αγορά αποδίδει κατά κύριο λόγο στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικράτησαν, ενώ την εβδομάδα αυτή πωλήθηκαν 15%-20%.

Υπενθυμίζεται ότι τον Φεβρουάριο του 2011 ταξινομήθηκαν 6.989 οχήματα έναντι 13.728 τον Φεβρουάριο του 2010, μείωση δηλαδή κατά 49%.

Συνολικά το πρώτο δίμηνο του 2011, σε σχέση με το 2010, οι ταξινομηθείσες νέων Ι.Χ. υποχώρησαν κατά 58,5%.

Δ. ΜΑΝΙΦΑΒΑ

δήματος από την εφαρμογή των μισθολογικών μειώσεων και των αυξήσεων της έμμεσης φορολογίας.

Για ολόκληρο το 2010, η ετήσια καταναλωτική υποχώρησε κατά 5%, έναντι αύξησης 0,4% που είχε καταγράψει το 2009. Η ιδιωτική καταναλωτική μειώθηκε πέρυσι κατά 4,5% (αντί μείωσης 2,2% το 2009) και η δημόσια κατά 6,8% (αντί αύξησης 10,2% το 2009).

Οι συνολικές επενδύσεις μειώθηκαν κατά 12,2% το 2010 ακολουθώντας την πτώση της τάξης του 18,4% που είχε καταγράψει το 2009. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,3% πέρυσι, όταν το 2009 είχαν μειωθεί κατά 20%, ενώ οι εισαγωγές συρρικνώθηκαν κατά 5% το 2010 έναντι πτώσης 18,7% το 2009.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΩΣΙΝΗ - ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ